ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 8. septembra 2011 *

V spojených veciach C-58/10 až C-68/10,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Conseil d'État (Francúzsko) zo 6. novembra 2009 a 28. decembra 2009 a doručené Súdnemu dvoru 3. februára 2010, ktoré súvisia s konaniami:

Monsanto SAS (C-58/10 a C-59/10),

Monsanto Agriculture France SAS (C-58/10 a C-59/10),

Monsanto International SARL (C-58/10 a C-59/10),

Monsanto Technology LLC (C-58/10 a C-59/10),

Monsanto Europe SA (C-59/10),

Association générale des producteurs de maïs (AGPM) (C-60/10),

Malaprade SCEA a i. (C-61/10),

* Jazyk konania: francúzština.

Pioneer Génétique SARL (C-62/10),

Pioneer Semences SAS (C-62/10),

Union française des semenciers (UFS), predtým Syndicat des établissements de semences agréés pour les semences de maïs (Seproma) (C-63/10),

Caussade Semences SA (C-64/10),

Limagrain Europe SA, predtým Limagrain Verneuil Holding SA (C-65/10),

Maïsadour Semences SA (C-66/10),

Ragt Semences SA (C-67/10),

Euralis Semences SAS (C-68/10),

Euralis Coop (C-68/10)

proti

Ministre de l'Agriculture et de la Pêche,

za účasti:

Association France Nature Environnement (C-59/10 a C-60/10),

Confédération paysanne (C-60/10),

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory J.-C. Bonichot, sudcovia L. Bay Larsen (spravodajca), C. Toader, A. Prechal a E. Jarašiūnas,

generálny advokát: P. Mengozzi,
tajomník: R. Şereş, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 9. februára 2011,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Monsanto SAS, Monsanto Agriculture France SAS, Monsanto International SARL, Monsanto Technology LLC a Monsanto Europe SA, v zastúpení: R. Saint-Esteben, C.-L. Vier, M. Pittie, P. Honoré a C. Vexliard, avocats,

— Association générale des producteurs de maïs (AGPM) a i., v zastúpení: M. Le Prat a L. Verdier, avocats,

— Pioneer Génétique SARL, Pioneer Semences SAS, Union française des semenciers (UFS), predtým Syndicat des établissements de semences agréés pour les semences de maïs (Seproma), Caussade Semences SA, Limagrain Europe SA, Maïsadour Semences SA, Ragt Semences SA, Euralis Semences SAS a Euralis Coop, v zastúpení: A. Monod a B. Colin, avocats,

— Confédération paysanne, v zastúpení: H. Bras, avocat,

— francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues, S. Menez, a R. Loosli-Surrans, splnomocnení zástupcovia,

— grécka vláda, v zastúpení: I. Chalkias, S. Papaïoannou, splnomocnení zástupcovia,

— rakúska vláda, v zastúpení: E. Riedl, splnomocnený zástupca,

— poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna a J. Sawicka, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: L. Pignataro-Nolin, M. Van Hoof a C. Zadra, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 22. marca 2011,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článkov 12 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES z 12. marca 2001 o zámernom uvoľnení geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia a o zrušení smernice Rady 90/220/EHS (Ú. v. ES L 106, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 77), článkov 20 a 34 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách (Ú. v. EÚ L 268, s. 1; Mim. vyd. 13/032, s. 432), ako aj článkov 53 a 54 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 463).

2 Tieto návrhy na začatie prejudiciálneho konania boli predložené v rámci jedenástich sporov medzi Monsanto SAS, Monsanto Agriculture France SAS, Monsanto International SARL, Monsanto Technology LLC, Monsanto Europe SA (ďalej len „Monsanto“, „Monsanto Agriculture France“, „Monsanto International“, „Monsanto Technology“ a „Monsanto Europe“), ako aj rôznymi ďalšími žalobcami, ktorí sú fyzickými alebo právnickými osobami, na jednej strane a Ministre de l'Agriculture et de la Pêche (ministerstvo poľnohospodárstva a rybolovu) na druhej strane, za účasti Association France Nature Environnement a Confédération paysanne, ktorí sú vedľajšími účastníkmi konania, týkajúcich sa legálnosti dvoch vnútroštátnych predbežných opatrení, ktorými bol pozastavený predaj a používanie semien kukurice MON 810, ktorá patrí medzi geneticky modifikované organizmy (ďalej len „GMO“), a následne zakázané pestovanie odrôd osiva pochádzajúcich z línie tejto kukurice.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2001/18

3 Smernica 2001/18, zmenená a doplnená nariadeniami Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 a č. 1830/2003 z 22. septembra 2003 (Ú. v. EÚ L 268, s. 24; Mim. vyd. 13/032, s. 455, ďalej len „smernica 2001/18“), upravuje zámerné uvoľnenie GMO do životného prostredia, ako aj umiestnenie GMO na trh ako takých alebo vo výrobkoch.

4 Článok 34 smernice 2001/18 stanovil, že k jej prebratiu musí dôjsť najneskôr do 17. októbra 2002. Článok 36 zrušil k 17. októbru 2002 smernice Rady 90/220/EHS z 23. apríla 1990 o zámernom uvoľnení geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 117, s. 15) a stanovil, že odkazy na túto smernicu sa považujú za odkazy na smernicu 2001/18 podľa korelačnej tabuľky uvedenej v prílohe.

5 Podľa odôvodnení č. 18 a 28 smernice 2001/18, ako aj predtým smernice 90/220, smernica zriaďuje:

— zosúladené postupy a podmienky na hodnotenie možných rizík, ktoré vyplývajú zo zámerného uvoľnenia GMO do životného prostredia v každom konkrétnom prípade,

— postup Spoločenstva na udeľovanie autorizácie na umiestňovanie dotknutých výrobkov na trh, keď ich zamýšľané použitie zahŕňa zámerné uvoľnenie organizmov do životného prostredia.

6 Odôvodnenia č. 50 a 51 smernice 2001/18 stanovujú:

„(50) Existujúce súhlasy udelené podľa smernice [90/220] by sa mali obnoviť, aby sa vyhlo rozdielnostiam medzi súhlasmi udelenými podľa uvedenej smernice a tými, ktoré sú udelené podľa tejto smernice s cieľom plne zohľadniť podmienky na odsúhlasenie podľa… smernice [90/220].

(51) Takéto obnovenie si vyžaduje prechodné obdobie, počas ktorého zostanú nedotknuté existujúce súhlasy, ktoré sa udelili podľa smernice [90/220].“

7 Podrobnosti týkajúce sa obnovenia povolení vydaných pred 17. októbrom 2002 na základe smernice 90/220 pred hraničným dátumom 17. októbra 2006 upravuje článok 17 smernice 2001/18. Odsek 2 tohto ustanovenia vymenováva doklady, informácie, ako aj prípadné návrhy, ktoré musí obsahovať ohlásenie týkajúce sa obnovenia. Podľa odsekov 2 a 9 toho istého ustanovenia dotknutý prevádzkovateľ, ktorý podal toto ohlásenie pred 17. októbrom 2006, môže naďalej umiestňovať GMO na trh za podmienok bližšie určených v pôvodnom súhlase, až kým sa neohlási konečné rozhodnutie týkajúce sa jeho obnovenia.

8 Články 20, 21 a 24 smernice 2001/18 stanovujú konkrétne podrobné pravidlá v oblasti monitorovania, označovania a informácií pre verejnosť.

9 Článok 23 tej istej smernice nazvaný „Bezpečnostná doložka“ stanovuje:

„1. Keď v dôsledku nových alebo dodatočných informácií, ktoré sa sprístupnili odo dňa súhlasu a ktoré ovplyvňujú posudzovanie environmentálnych rizík alebo prehodnotenia existujúcich informácií na základe nových alebo dodatočných vedeckých vedomostí, má členský štát dôvody sa domnievať, že GMO ako výrobok alebo vo výrobku, ktorý sa riadne ohlásil a dostal písomný súhlas podľa tejto smernice, predstavuje riziko pre ľudské zdravie alebo pre životné prostredie, môže takýto členský štát dočasne obmedziť alebo zakázať použitie a/alebo predaj takéhoto GMO ako výrobok, alebo vo výrobkoch na svojom území.

Členský štát zabezpečí, že v prípade vážneho rizika sa uplatnia núdzové opatrenia, ako sú prerušenie alebo ukončenie umiestňovania na trh vrátane informácií pre verejnosť.

Členský štát okamžite informuje Komisiu a ostatné členské štáty o opatreniach, prijatých podľa tohto článku a odôvodní svoje rozhodnutie, poskytnutím svojho prehodnotenia pôvodného posudzovania environmentálnych rizík s uvedením, či a ako sa

majú zmeniť a doplniť podmienky súhlasu, alebo či sa má súhlas ukončiť, a kde je to vhodné, poskytne nové informácie, o ktoré sa jeho rozhodnutie opiera.

2. Do 60 dní sa prijme rozhodnutie o tejto záležitosti [na úrovni Spoločenstva].“

10 Článok 12 uvedenej smernice nazvaný „Sektorové právne predpisy“ stanovuje:

„1. Články 13 až 24 sa neuplatnia na žiadne GMO ako výrobky alebo vo výrobkoch, pokiaľ sú povolené podľa právnych predpisov spoločenstva, ktoré ustanovujú osobitné posudzovanie environmentálnych rizík vykonávané v súlade s princípmi, ktoré sú ustanovené v prílohe II a na základe informácií uvedených v prílohe III bez toho, aby boli dotknuté dodatočné požiadavky ustanovené podľa vyššie uvedenej právnych predpisov spoločenstva a požiadavky, pokiaľ ide o riadenie rizík, označovanie, monitorovanie, ako je vhodné, informácie pre verejnosť a o bezpečnostnú doložku, zodpovedajúcu aspoň tej, ktorú ukladá táto smernica.

…

3. V nariadení Európskeho parlamentu a Rady sa zavedú postupy, ktoré zabezpečia, aby požiadavky posudzovania rizík, týkajúce sa riadenia rizík, označovania, monitorovania, ako je vhodné, informácií pre verejnosť a bezpečnostnej klauzuly zodpovedali tým, ktoré sú ustanovené v tejto smernici. Budúce sektorové právne predpisy, založené na základe toho nariadenia sa bude odkazovať na túto smernicu. …

…“

Nariadenie č. 1829/2003

11 Nariadenie č. 1829/2003, uplatniteľné na základe článku 49 od 18. apríla 2004, zriaďuje podľa odôvodnení č. 7 a 11 jednoduché povoľovacie konanie Spoločenstva najmä pre krmivá, ktoré sa skladajú z GMO alebo ich obsahujú, alebo sú z nich vyrobené, ako aj pre GMO, ktoré majú byť použité ako východiskový materiál na výrobu takýchto krmív.

12 Odôvodnenie č. 9 tohto nariadenia stanovuje:

„Nové povoľovacie konanie pre geneticky modifikované potraviny a krmivá by malo zahŕňať nové zásady zakotvené v smernici [2001/18]. Mali by tiež využiť nový rámec posúdenia rizika v záležitostiach bezpečnosti potravín, ktorý je ustanovený nariadením (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín [Ú. v. ES L 31, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 463]. Takže geneticky modifikované potraviny a krmivá by mali byť povolené len s cieľom ich umiestnenia na trh spoločenstva po vedeckom vyhodnotení najvyššieho možného štandardu, za ktorý zodpovedá Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (ďalej len ‚úrad') s ohľadom na každé nebezpečenstvo, ktoré predstavujú pre človeka, zdravie zvierat a prípadne aj pre životné prostredie. Po tomto vedeckom vyhodnotení by malo nasledovať rozhodnutie rizikového manažmentu spoločenstva v rámci regulačného postupu, ktorý zabezpečuje úzku spoluprácu medzi Komisiou a členskými štátmi."

13 Odôvodnenie č. 33 stanovuje:

„Sa žiadosť týka výrobkov, ktoré obsahujú alebo sa skladajú z geneticky modifikovaných organizmov, žiadateľ by mal mať možnosť si vybrať buď obstaranie povolenia pre zámerné uvoľnenie do životného prostredia, ktoré je už upravené v časti C smernice [2001/18] bez ohľadu na podmienky uvedené v takomto povolení, alebo požiadať o posúdenie enviromentálneho rizika vykonaného v tom istom čase ako posúdenie bezpečnosti podľa tohto nariadenia. V druhom prípade je na posúdenie enviromentálneho rizika potrebné splniť požiadavky, ktoré sú uvedené v smernici [2001/18] a pre príslušné vnútroštátne orgány určené členskými štátmi na tento účel, uskutočniť konzultácie s úradom. Naviac je primerané poskytnúť úradu možnosť požiadať jeden z týchto príslušných vnútroštátnych orgánov, aby uskutočnil posúdenia enviromentálneho rizika. Je tiež vhodné, v súlade s článkom 12 ods. 4 smernice [2001/18], aby sa uskutočnili konzultácie medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, ktoré sú podľa tej smernice určené, a úradom vo všetkých prípadoch, ktoré sa týkajú GMO a potravín a/alebo krmív, ktoré obsahujú alebo sa skladajú z GMO pred ukončením posúdenia enviromentálneho rizika."

14 Odôvodnenie č. 34 stanovuje:

„V prípadoch GMO používaných ako osivá alebo materiál na rozmnožovanie rastlín, ktoré patria do predmetu úpravy tohto nariadenia, [Európsky úrad pre bezpečnosť potravín] by mal byť povinný poveriť posúdením enviromentálneho rizika príslušný vnútroštátny orgán. Napriek tomu povolenia podľa tohto nariadenia by sa mali uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia [najmä smernice Rady 2002/53/ES z 13. júna 2002 o spoločnom katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov (Ú. v. ES L 193, s. 1; Mim. vyd. 03/036, s. 281), zmenenej a doplnenej nariadením č. 1829/2003, ktorá obsahuje] najmä pravidlá a kritériá pre uznanie odrôd a ich oficiálne uznanie na zaradenie do [spoločného katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov]…"

15 Článok 2 bod 9 nariadenia č. 1829/2003 stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

…

9. ‚[GMO] na použitie ako krmivo' znamená GMO, ktoré môže byť použité ako krmivo alebo ako východiskový materiál na výrobu krmiva".

16 Článok 15 ods. 1 tohto nariadenia upravuje takto pôsobnosť prvého oddielu nazvaného „Povolenie a dohľad" v tretej kapitole týkajúcej sa geneticky modifikovaných krmív:

„Tento oddiel sa vzťahuje na:

a) GMO na použitie ako krmivo,

b) krmivá, ktoré obsahujú alebo sa skladajú z GMO,

c) krmivá, ktoré sú vyrobené z GMO."

17 Články 17 až 19 nariadenia č. 1829/2003 upravujú podmienky poskytnutia pôvodných povolení pre geneticky modifikované krmivá.

18 Článok 17 ods. 5 konkrétne uvádza:

„5. V prípade GMO alebo krmiva, ktorá obsahuje alebo sa skladá z GMO, sa žiadosť doloží:

a) kompletnou technickou spisovou dokumentáciou, ktorá poskytuje informácie požadované prílohou III a IV k smernici [2001/18] a informácie a závery o posúdení rizika vykonaného v súlade so zásadami ustanovenými v prílohe II k smernici 2001/18/ES alebo ak sa umiestnenie GMO na trh povolí podľa časti C smernice [2001/18], [ktorá sa skladá z článkov 12 až 24,] kópiu rozhodnutia o povolení,

b) plán monitorovania vplyvov na životné prostredie, ktorý je v súlade s prílohou VII k smernici [2001/18], vrátane návrhov na dobu trvania plánu monitorovania, táto doba trvania môže byť odlišná od navrhnutej doby na povolenie.

V takom prípade sa neuplatňujú články 13 až 24 smernice [2001/18].“

19 Článok 20 nazvaný „Postavenie existujúcich výrobkov“ stanovuje:

„1. … výrobky, ktoré patria do predmetu úpravy tohto oddielu, ktoré boli v súlade s platným právom umiestnené na trh spoločenstva pred dátumom uplatňovania tohto nariadenia, sa môžu naďalej umiestňovať na trh, používať a spracúvať, pokiaľ sa zabezpečí splnenie týchto podmienok:

a) v prípade výrobkov, ktoré boli povolené podľa smernice [90/220] alebo [2001/18]…, prevádzkovatelia zodpovední za umiestnenie na trh predmetných výrobkov, do šiestich mesiacov od dátumu uplatňovania tohto nariadenia oznámia Komisii dátum, kedy ich prvýkrát umiestnili na trh v spoločenstve,

…

2. Oznámenie uvedené v odseku 1 sa doloží údajmi, ktoré sú uvedené v článku 17 ods. 3, resp. v článku 17 ods. 5…

…

4. Do deviatich rokov od dátumu kedy bol výrobok, ktorý je uvedený v ods. 1 písm. a) prvýkrát umiestnený na trh, ale v žiadnom prípade nie skôr ako do troch rokov od dátumu uplatňovania tohto nariadenia, prevádzkovatelia zodpovední za umiestnenie týchto výrobkov na trh predložia žiadosť v súlade s článkom 23, ktorý sa použije *mutatis mutandis*.

…

5. Výrobky uvedené v ods. 1 a krmivá, ktoré ich obsahujú, alebo sú z nich vyrobené podliehajú ustanoveniam tohto nariadenia, najmä článkom 21, 22 a 34, ktoré sa použijú *mutatis mutandis*.

…“

20 Článok 21 a článok 22 ods. 1, články 24 až 26, ako aj článok 29 stanovujú konkrétne podrobné pravidlá v oblasti monitorovania, označovania a informácií pre verejnosť.

21 Článok 34 nazvaný „Núdzové opatrenia“ stanovuje:

„Ak je zrejmé, že výrobky, ktoré sú povolené týmto alebo v súlade s týmto nariadením pravdepodobne predstavujú vážne riziko pre zdravie ľudí, zvierat alebo životné prostredie…, príjmu sa opatrenia podľa postupov, ktoré sú ustanovené v článkoch 53 a 54 nariadenia [č. 178/2002].“

Nariadenie č. 178/2002

22 Článok 53 nariadenia č. 178/2002 nazvaný „Mimoriadne opatrenia pre potraviny a krmivá pochádzajúce zo spoločenstva alebo dovezené z tretích krajín“ znie:

„1. Ak je zrejmé, že… krmivá pochádzajúce zo spoločenstva alebo dovezené z tretej krajiny pravdepodobne predstavujú závažné riziko pre zdravie ľudí, zvierat alebo pre životné prostredie a že sa také riziko nedá uspokojivo zvládnuť prostredníctvom opatrení prijatých príslušným(-i) členským(-i) štátom(-mi), Komisia… z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť členského štátu, neodkladne prijme jedno alebo viacero nasledujúcich opatrení, v závislosti od závažnosti situácie:

[pozastavenie umiestňovania na trhu, pozastavenie dovozov z tretích krajín, pozastavenie používania predmetných krmív, stanovenie osobitných podmienok pre príslušné krmivá alebo akékoľvek iné vhodné dočasné opatrenie].

2. Avšak, v naliehavých situáciách môže Komisia dočasne prijať opatrenia uvedené v odseku 1 po konzultácii so zainteresovaným(-i) členským(-i) štátom(-mi) a informovať ostatné členské štáty.

Len čo to bude možné, najneskôr však 10 pracovných dní, budú prijaté opatrenia potvrdené, zmenené a doplnené, odvolané alebo rozšírené v súlade s postupom uvedeným v článku 58 ods. 2 a dôvody na rozhodnutie Komisie sa neodkladne zverejnia."

23 Článok 54 toho istého nariadenia nazvaný „Ostatné mimoriadne opatrenia" znie:

„1. Ak členský štát úradne informuje Komisiu o potrebe prijať mimoriadne opatrenia a ak Komisia nekonala v súlade s článkom 53, členský štát môže prijať dočasné ochranné opatrenia. V tomto prípade neodkladne informuje ostatné členské štáty a Komisiu.

2. Komisia do 10 pracovných dní predloží záležitosť [Stálemu výboru pre potravinový reťazec a zdravotný stav zvierat] s cieľom rozšírenia, zmeny a doplnenia alebo zrušenia národných dočasných ochranných opatrení.

3. Členský štát môže zachovať svoje národné dočasné ochranné opatrenia dovtedy, kým nebudú prijaté opatrenia spoločenstva."

Vnútroštátne právo

24 Článok L. 535-2 francúzskeho kódexu životného prostredia, ktorý platil až do 27. júna 2008, stanovuje:

„I. — Vo všetkých prípadoch, ak to odôvodňuje nové hodnotenie rizík spôsobených prítomnosťou [GMO] pre ľudské zdravie alebo životné prostredie, správny orgán môže na náklady držiteľa súhlasu alebo vlastníkov [GMO]:

1. pozastaviť súhlas, kým nezíska ďalšie informácie, a v prípade potreby nariadiť stiahnutie výrobkov z predaja alebo zakázať ich používanie;

2. uložiť zmeny podmienok zámerného uvoľnenia;

3. odobrať súhlas;

4. nariadiť zničenie [GMO] a v prípade nesplnenia povinnosti príjemcu alebo držiteľa súhlasu pristúpiť k zničeniu z úradnej moci.

II. — S výnimkou naliehavých prípadov možno tieto opatrenia vykonať len vtedy, ak príjemca alebo držiteľ súhlasu mali možnosť sa vyjadriť.“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

25 Rozhodnutím 98/294/ES z 22. apríla 1998 o uvádzaní geneticky modifikovanej kukurice (*Zea mays* L. línia MON 810) na trh podľa smernice Rady 90/220/EHS (Ú. v. ES L 131, s. 32; Mim. vyd. 03/023, s. 77) Komisia schválila umiestnenie kukurice MON 810 na trh na základe žiadosti Monsanto Europe, a to podľa smernice 90/220.

26 Podľa článku 1 uvedeného rozhodnutia a v súlade s článkom 13 smernice 90/220 ministerstvo poľnohospodárstva a rybolovu dekrétom z 3. augusta 1998 o písomnom súhlase v zmysle článku 13 ods. 4 smernice [90/220] a rozhodnutí 98/293/ES a 98/294/ES z 22. apríla 1998 o uvádzaní geneticky modifikovanej kukurice (*Zea mays* L. T25 a MON 810) na trh (JORF z 5. augusta 1998, s. 11985) vydalo písomný súhlas s týmto umiestnením na trh.

27 Dňa 11. júla 2004 oznámil Monsanto Europe Komisii konkrétne na základe článku 20 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1829/2003, že kukurica MON 810 je „existujúci výrobok".

28 Nepodal na príslušnom vnútroštátnom orgáne pred 17. októbrom 2006 oznámenie na základe článku 17 ods. 2 smernice 2001/18.

29 Dňa 4. mája 2007 požiadal o obnovenie povolenia na umiestnenie kukurice MON 810 na trh na základe článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1829/2003.

30 Dekrétom z 5. decembra 2007 o zakázaní predaja a používania osiva kukurice MON 810 (JORF zo 6. decembra 2007, s. 19748) ministerstvo poľnohospodárstva a rybolovu, ktoré sa odvolalo bez bližšieho spresnenia na poľnohospodársky kódex a kódex životného prostredia, pozastavilo na vnútroštátnom území predaj

konečnému spotrebiteľovi a používanie osiva kukurice MON 810 až do uverejnenia zákona o GMO, prípadne najneskôr do 9. februára 2008.

31 Dňa 6. februára 2008 Monsanto, Monsanto Agriculture France, Monsanto International a Monsanto Technology podali na Conseil d'État žalobu o neplatnosť tohto dekrétu.

32 Dekrétom zo 7. februára 2008 o pozastavení pestovania odrôd osiva geneticky modifikovanej kukurice (*Zea mays* L. línia MON 810) (JORF z 9. februára 2008, s. 2462) ministerstvo poľnohospodárstva a rybolovu, citujúc článok 23 smernice 2001/18, nariadenie č. 1829/2003, ako aj článok L. 535-2 kódexu životného prostredia, zakázalo na vnútroštátnom území „pestovanie odrôd osiva kukurice pochádzajúce z línie geneticky modifikovanej kukurice MON 810 s cieľom umiestnenia na trh" až dovtedy, kým sa nerozhodne o žiadosti o obnovenie povolenia na umiestnenie tohto organizmu na trh.

33 Dekrétom z 13. februára 2008, ktorým sa mení a dopĺňa dekrét zo 7. februára 2008 o pozastavení pestovania odrôd osiva geneticky modifikovanej kukurice (*Zea mays* L. línia MON 810) (JORF z 19. februára 2008, s. 3004) ministerstvo poľnohospodárstva a rybolovu zrušilo text „s cieľom umiestnenia na trh" uvedený v dekréte zo 7. februára 2008.

34 Dňa 12. februára 2008 francúzske orgány oznámili posledný uvedený dekrét Komisii a označili ho za „núdzové opatrenie" v zmysle článku 34 nariadenia č. 1829/2003. V tomto oznámení zdôraznili nevyhnutnosť prijať núdzové opatrenia, ktorými sa preruší pestovanie kukurice MON 810 na základe ustanovení článku 34 nariadenia č. 1829/2003 v spojení s článkami 53 a 54 nariadenia č. 178/2002.

35 Dňa 20. februára 2008 francúzske orgány oznámili Komisii dekrét z 13. februára 2008 s tým, že dekrét z 13. februára 2008 bol prijatý na základe článku 23 smernice 2001/18.

36 V dňoch 20., 21. a 25. februára 2008 boli podané na Conseil d'État žaloby o neplatnosť dekrétu zo 7. februára 2008, zmeneného a doplneného dekrétom z 13. februára 2008, a to zo strany Monsanto, Monsanto Agriculture France, Monsanto International, Monsanto Technology, Monsanto Europe, ako aj rôznych iných žalobcov.

37 Vnútroštátny súd uvádza, že žalobcovia tvrdia, že na kukuricu MON 810, ktorá je odrodou geneticky modifikovanej kukurice používanej ako krmivo, sa teraz uplatňujú len ustanovenia nariadenia č. 1829/2003, takže ministerstvo poľnohospodárstva a rybolovu nemalo v prípade napadnutých dekrétov právomoc prijať núdzové opatrenie spadajúce do právomoci Komisie a prinajmenšom sa dopustilo nesprávneho právneho posúdenia tým, že vychádzalo z článku 23 smernice 2001/18 a článku L. 535-2 kódexu životného prostredia, ktorý zabezpečuje prebratie uvedeného ustanovenia do vnútroštátneho práva.

38 V tomto kontexte Conseil d'État rozhodol prerušiť konanie a položil Súdnemu dvoru v každej z prejednávaných vecí tieto prejudiciálne otázky:

„1. Pokiaľ bol [GMO] tvoriaci krmivo umiestnený na trh pred uverejnením nariadenia [č. 1829/2003] a toto povolenie ostalo v platnosti na základe ustanovení článku 20 tohto nariadenia, má sa dotknutý výrobok považovať dovtedy, než sa rozhodne o žiadosti o nové povolenie, ktorá sa musí podať podľa tohto nariadenia, za výrobok patriaci medzi výrobky uvedené v ustanoveniach článku 12 smernice [2001/18]… a za tohto predpokladu podlieha tento [GMO], pokiaľ ide o núdzové

opatrenia, ktoré možno prijať po vydaní povolenia na umiestnenie na trh, výlučne článku 34 nariadenia [č. 1829/2003], alebo naopak, môže členský štát prijať takéto opatrenia na základe článku 23 smernice [2001/18] a vnútroštátnych ustanovení, ktoré zabezpečujú jej prebratie?

2. Môžu orgány členského štátu z dôvodu odstraňovania rizika na základe článku 53 nariadenia [č. 178/2002] a za predpokladu, že by núdzové opatrenia mohli byť prijaté len v rámci ustanovení článku 34 nariadenia [č. 1829/2003], prijať také [opatrenia, akými sú dekrét z 5. decembra 2007 (prvá žaloba o neplatnosť) a dekrét zo 7. februára 2008 (desať ďalších žalôb), zmenený a doplnený dekrétom z 13. februára 2008], a ak áno, tak za akých podmienok, alebo môžu členské štáty prijať dočasné ochranné opatrenia na základe článku 54 tohto nariadenia?

3. Za predpokladu, že by orgány členského štátu mohli zasiahnuť na základe článku 23 smernice 2001/18 alebo na základe článku 34 nariadenia [č. 1829/2003], alebo na základe oboch právnych základov, v konaní vzniká najmä vzhľadom na zásadu obozretnosti otázka, aký stupeň nárokov kladú ustanovenia článku 23 smernice, ktoré podmieňujú prijatie núdzových opatrení, akým je prerušenie používania výrobku, tým, že členský štát má ‚dôvody sa domnievať, že GMO… predstavuje riziko pre… životné prostredie', a ustanovenia článku 34 nariadenia, ktoré podmieňujú prijatie takéhoto opatrenia tým, aby bolo ‚zrejmé, že výrobky… pravdepodobne predstavujú vážne riziko pre… životné prostredie', v oblasti zisťovania rizika, hodnotenia pravdepodobnosti jeho výskytu a posúdenia povahy jeho účinkov?"

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

39 Je potrebné pripomenúť, že osivo odrôd kukurice, o aké ide vo veci samej, patria do pôsobnosti smernice 2002/53, a to na základe jej článku 1 ods. 1 v spojení s článkom 2 ods. 1 A smernice Rady 66/402/EHS zo 14. júna 1966 týkajúcej sa obchodovania s osivom obilnín (Ú. v. ES L 125, s. 2309; Mim. vyd. 03/001, s. 66), naposledy zmenenej a doplnenej smernicou Komisie 2009/74/ES z 26. júna 2009 (Ú. v. EÚ L 166, s. 40).

40 Podľa článku 16 ods. 1 smernice 2002/53 dbajú členské štáty na to, aby od okamihu uverejnenia odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov v spoločnom katalógu upravenom v článku 17 tejto smernice osivo odrôd povolených v súlade s ustanoveniami tejto smernice alebo v súlade s jej zodpovedajúcimi zásadami nepodliehalo žiadnemu zákazu umiestnenia na trh, pokiaľ ide o odrodu, iba žeby sa členské štáty odvolali na výnimky stanovené v článku 16 ods. 2 alebo článku 18 smernice 2002/53 (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2009, Komisia/Poľsko, C-165/08, Zb. s. I-6843, bod 62).

41 Je potrebné poznamenať, že členský štát, o ktorý ide vo veci samej, sa neodvolával na tento článok 16 ods. 2 alebo článok 18 smernice 2002/53 na účely toho, aby bol oprávnený zakázať osivo kukurice MON 810 za podmienok uvedených v týchto ustanoveniach.

42 V tomto kontexte odpovede poskytnuté na tieto prejudiciálne otázky nemajú dosah na smernicu 2002/53.

O prvej otázke

43 Prvá otázka sa týka podmienok, za ktorých môže členský štát prijať opatrenie dočasného prerušenia alebo zákazu, pokiaľ ide o „existujúci výrobok“ v zmysle článku 20 nariadenia č. 1829/2003, ktorý bol povolený na základe smernice 90/220, ktorá bola zrušená a nahradená smernicou 2001/18.

44 Táto otázka sa teda týka toho, aký právny základ musí mať takéto opatrenie.

45 Rakúska vláda tvrdí, že Monsanto oznámil kukuricu MON 810 ako existujúci výrobok na účely používania v krmivách a potravinách, ale nie s cieľom používania ako osiva. V dôsledku toho pochybuje, že predmetný výrobok by ešte mohol byť považovaný za legálne umiestnený na trh ako osivo po tom, ako skončila lehota na oznámenie existujúcich výrobkov.

46 Je teda potrebné najprv preskúmať to, či sa na používanie GMO oznámených na základe článku 20 nariadenia č. 1829/2003 ako osiva vzťahuje toto ustanovenie.

47 Nariadenie č. 1829/2003 predstavuje vykonanie článku 12 ods. 3 smernice 2001/18.

48 Je nesporné, že Monsanto neoznámil kukuricu MON 810 na základe článku 17 ods. 2 smernice 2001/18 pred hraničným dátumom 17. októbra 2006, ktorý bol stanovený uvedeným článkom.

49 Je takisto nesporné, že Monsanto oznámil túto kukuricu na základe článku 20 ods. 1 nariadenia č. 1829/2003 ako „existujúci výrobok“, ktorý patrí do oddielu 1 tretej kapitoly tohto nariadenia.

50 Zo znenia odôvodnenia č. 34, ako aj, pokiaľ ide o krmivá, z článku 16 ods. 7 a článku 18 ods. 3 písm. c) tohto nariadenia vyplýva, že na používanie GMO ako osiva sa vzťahuje povolenie vydané pre tieto GMO na základe uvedeného nariadenia, pričom smernica 2002/53 tým nie je dotknutá.

51 Pokiaľ ide o existujúce výrobky, vzniká otázka, či sa článok 20 nariadenia č. 1829/2003 v rozsahu, v akom stanovuje za tam uvedených podmienok, že „výrobky, ktoré patria do… tohto oddielu [1,] sa môžu naďalej umiestňovať na trh, používať a spracúvať“, vzťahuje aj na používanie GMO oznámených ako existujúce výrobky na základe uvedeného článku 20 ako osivo.

52 V tejto súvislosti postačuje pripomenúť, že výrobky oznámené na základe článku 20 ods. 1 nariadenia č. 1829/2003 musia patriť do pôsobnosti oddielu 1 tretej kapitoly tohto nariadenia a že z článku 15 ods. 1 tohto nariadenia vyplýva, že tento oddiel sa vzťahuje najmä na „GMO na použitie ako krmivo“.

53 Podľa článku 2 bodu 9 toho istého nariadenia sa tento výraz má chápať konkrétne ako „GMO, ktoré môže byť použité… na výrobu krmiva“, čo je definícia, ktorá sa môže vzťahovať na osivo.

54 V dôsledku toho sa na osivo GMO vzťahuje oddiel 1 tretej kapitoly nariadenia č. 1829/2003. Môže sa teda na neho vzťahovať osobitne článok 20 ods. 1 tohto nariadenia.

55 Keďže toto posledné uvedené ustanovenie povoľuje pokračovať v používaní výrobkov, ktoré upravuje, vzťahuje sa aj na používanie výrobkov, ktoré boli oznámené, ako osivo.

56 V tejto súvislosti prináleží vnútroštátnemu súdu preveriť, či výrobky, akými je kukurica MON 810, ktoré boli povolené najmä ako osivo na účely pestovania na základe smernice 90/220, boli naozaj oznámené na základe článku 20 ods. 1 nariadenia č. 1829/2003.

57 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy Súdny dvor konštatuje, že nariadenie č. 1829/2003 obsahuje výkladové prvky, ktoré sú dostatočné na poskytnutie odpovede na prvú otázku, bez toho, aby bolo potrebné vykonať osobitný výklad článku 12 smernice 2001/18.

58 V tomto kontexte je potrebné domnievať sa, že vnútroštátny súd sa svojou prvou otázkou v podstate pýta, či za okolností, o aké ide vo veciach samých, také GMO ako kukurica MON 810, ktoré boli povolené najmä ako osivo na účely pestovania na základe smernice 90/220 a ktoré za podmienok uvedených v článku 20 nariadenia č. 1829/2003 boli oznámené ako existujúce výrobky a potom boli predmetom žiadosti o obnovenie povolenia, ktorá sa skúma, môžu byť zo strany členského štátu predmetom opatrení, ako je prerušenie alebo dočasný zákaz používania alebo umiestnenia na trh na základe článku 23 smernice 2001/18, alebo či takéto opatrenia možno prijať v súlade s článkom 34 nariadenia č. 1829/2003.

59 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že článok 20 ods. 5 nariadenia č. 1829/2003 stanovuje, že „výrobky uvedené v ods. 1… podliehajú ustanoveniam tohto nariadenia, najmä článkom 21, 22 a 34, ktoré sa použijú *mutatis mutandis*“.

60 Toto znenie teda výslovne potvrdzuje uplatniteľnosť článku 34 nariadenia č. 1829/2003.

61 Stanovuje okrem toho uplatniteľnosť iných ustanovení tohto nariadenia na existujúci výrobok, teda konkrétne článku 17 ods. 5, ktorý stanovuje v prvom pododseku písm. a) a b) poskytnutie rôznych informácií týkajúcich sa predmetného výrobku a dodáva v druhom pododseku, že „v takom prípade sa neuplatňujú články 13 až 24 smernice [2001/18]“.

62 Zo znenia článku 20 ods. 5 v spojení s článkom 17 ods. 5 nariadenia č. 1829/2003 teda vyplýva, že keď sa informácie uvedené v článku 17 ods. 5 prvom pododseku poskytnú na podporu oznámenia existujúceho výrobku, článok 23 smernice 2001/18 sa neuplatní.

63 Na prvú otázku je teda potrebné odpovedať tak, že za okolností, o aké ide vo veciach samých, GMO ako kukurica MON 810, ktoré boli povolené najmä ako osivo na účely pestovania na základe smernice 90/220 a ktoré boli za podmienok uvedených v článku 20 nariadenia č. 1829/2003 oznámené ako existujúce výrobky a potom boli predmetom žiadosti o obnovenie povolenia, ktorá sa skúma, nemôžu byť zo strany členského štátu predmetom opatrení, ako je prerušenie alebo dočasný zákaz používania alebo umiestnenia na trh na základe článku 23 smernice 2001/18, ale takéto opatrenia možno prijať v súlade s článkom 34 nariadenia č. 1829/2003.

O druhej otázke

64 V druhej otázke sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 34 nariadenia č. 1829/2003 umožňuje členskému štátu prijať núdzové opatrenia za takých okolností, o aké ide vo veci samej.

65 Dekrét z 5. decembra 2007, dekrét zo 7. februára 2008, ako aj dekrét z 13. februára 2008, ktorý zmenil ich znenie, boli uverejnené v *Journal officiel de la République française* 6. decembra 2007, 9. februára 2008 a 19. februára 2008. Podľa tvrdení francúzskej vlády, čo musí overiť vnútroštátny súd, boli tieto dekréty oznámené Komisii 9., 12. a 20. februára 2008.

66 V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že ako vyplýva zo znenia článku 34 nariadenia č. 1829/2003, toto ustanovenie jednak stanovuje hmotnoprávne podmienky, na základe ktorých výrobok povolený týmto nariadením alebo v súlade s ním môže byť predmetom núdzových opatrení, a jednak odkazuje, pokiaľ ide o podmienky prijatia týchto opatrení, na „postup[y], ktoré sú ustanovené v článkoch 53 a 54 nariadenia [č. 178/2002]“.

67 Článok 34 nariadenia č. 1829/2003 teda nepodriaďuje prijatie núdzových opatrení hmotnoprávnym podmienkam stanoveným v článku 53 nariadenia č. 178/2002.

68 Okrem toho je potrebné uviesť, že článok 53 nariadenia č. 178/2002 sa týka núdzových opatrení, ktoré môže prijať Komisia, pričom na prijatie takýchto opatrení členskými štátmi sa vzťahuje článok 54 tohto nariadenia.

69 V dôsledku toho členský štát, ktorý chce prijať núdzové opatrenia na základe článku 34 nariadenia č. 1829/2003, musí okrem hmotnoprávnych podmienok stanovených v uvedenom článku dodržiavať takisto procesné podmienky stanovené v článku 54 nariadenia č. 178/2002.

70 Tieto podmienky sú stanovené v odseku 1 tohto článku 54, ktorý ukladá členským štátom jednak povinnosť informovať „úradne“ Komisiu o potrebe prijať núdzové

opatrenia a jednak v prípade, že Komisia neprijala žiadne opatrenie podľa článku 53 nariadenia č. 178/2002, „neodkladne“ Komisiu a ostatné členské štáty informovať o prijatých dočasných opatreniach.

71 Je potrebné ich vykladať vzhľadom na znenie tohto ustanovenia, ale takisto vzhľadom na účel nariadenia č. 1829/2003, ako aj zásadu obozretnosti s cieľom zaistiť vysoký stupeň ochrany ľudského života a zdravia, pričom sa musí dbať na zabezpečenie voľného pohybu bezpečných a zdravých potravín a krmív, ktorý je základným aspektom vnútorného trhu (pozri analogicky rozsudky z 21. marca 2000, Greenpeace Francúzsko a i., C-6/99, Zb. s. I-1651, bod 44, a z 9. septembra 2003, Monsanto Agricoltura Italia a i., C-236/01, Zb. s. I-8105, bod 110).

72 V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že hoci článok 54 ods. 1 nariadenia č. 178/2002 nestanovuje povinnosť informovať Komisiu v určitej lehote, tak z konštatovania, podľa ktorého predmetný členský štát informuje „neodkladne“ Komisiu a iné členské štáty o prijatých núdzových opatreniach, ako aj z okolnosti, že Komisia musí následne v lehote desiatich pracovných dní začať konanie stanovené v článku 58 ods. 2 tohto nariadenia, vyplýva, že predmetný členský štát musí informovať Komisiu čo najrýchlejšie, a to tak o potrebe prijať núdzové opatrenia, ako aj prípadne o obsahu prijatých opatrení.

73 Preto vzhľadom na to, že zásah predmetného členského štátu má núdzovú povahu, a na cieľ ochrany zdravia verejnosti sledovaný nariadením č. 1829/2003 sa článok 54 ods. 1 nariadenia č. 178/2002 musí vykladať v tom zmysle, že stanovuje rovnako, ako je to v rámci článku 23 smernice 2001/18, aby informovanie Komisie, ktoré upravuje, nastalo v prípade núdze najneskôr súčasne s prijatím núdzových opatrení zo strany dotknutého členského štátu.

74 Na druhú otázku teda treba odpovedať tak, že článok 34 nariadenia č. 1829/2003 umožňuje členskému štátu prijať núdzové opatrenia iba za procesných podmienok stanovených v článku 54 nariadenia č. 178/2002, pričom kontrola ich dodržiavania prináleží vnútroštátnemu súdu.

O tretej otázke

75 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, aký stupeň naliehavosti článok 34 nariadenia č. 1829/2003 vyžaduje na to, aby členské štáty mohli prijať núdzové opatrenia, ktoré inak podmieňuje existenciou situácie, ktorá môže vzniknúť, pričom musí ísť o „zrejmé“ a „vážne riziko“ pre zdravie ľudí, zvierat alebo životné prostredie.

76 V tejto súvislosti sa treba domnievať, že výrazy „zrejmé“ a „vážne riziko“ sa musia vnímať tak, že odkazujú na dôležité riziko zjavne ohrozujúce zdravie ľudí, zvierat alebo životné prostredie. Toto riziko je potrebné konštatovať na základe nových prvkov založených na vierohodných vedeckých údajoch.

77 Takéto ochranné opatrenia prijaté na základe článku 34 nariadenia č. 1829/2003 totiž nemôžu byť platne odôvodnené čisto hypotetickým rizikom založeným na predpokladoch, ktoré ešte neboli vedecky overené. Naopak, takéto ochranné opatrenia, napriek ich dočasnosti a hoci by aj mali preventívnu povahu, môžu byť prijaté, len ak sa zakladajú na čo najvšestrannejšom posúdení rizík pri zohľadnení osobitných okolností predmetného prípadu, ktoré preukazuje, že tieto opatrenia sú nevyhnutné (pozri v tomto zmysle rozsudok Monsanto Agricoltura Italia a i., už citovaný, body 106 a 107).

78 Je potrebné zdôrazniť, že vzhľadom na systém zriadený nariadením č. 1829/2003 a jeho cieľ vyhnúť sa umelým rozdielom pri nesení vážneho rizika prináleží posúdenie a riadenie činností v prípade zjavného a vážneho rizika v poslednom stupni do výlučnej právomoci Komisie a Rady, pričom kontrolu nad nimi vykonáva súdny orgán Únie.

79 Z toho vyplýva, že v štádiu, keď členské štáty prijímajú a vykonávajú núdzové opatrenia uvedené v článku 34 tohto nariadenia, kým nebolo prijaté v tejto súvislosti žiadne rozhodnutie na úrovni Únie, sú vnútroštátne súdy, ktoré majú preveriť legálnosť takýchto vnútroštátnych opatrení, oprávnené posúdiť legálnosť týchto opatrení vzhľadom na hmotnoprávne podmienky stanovené v článku 34 nariadenia č. 1829/2003 a procesné podmienky vyplývajúce z článku 54 nariadenia č. 178/2002, pričom jednotnosť práva Únie môže zabezpečiť Súdny dvor v rámci prejudiciálneho konania, pretože keď má vnútroštátny súd pochybnosti, pokiaľ ide o výklad ustanovenia práva Únie, môže alebo musí v súlade s článkom 267 druhým a tretím odsekom ZFEÚ predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru (pozri analogicky rozsudok z 20. novembra 2008, Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading, C-375/07, Zb. s. I-8691, body 63 a 67).

80 Naproti tomu, ak sa Komisia obrátila na Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravotný stav zvierat a bolo prijaté rozhodnutie na úrovni Únie, posúdenie skutkových okolností a právnych aspektov týkajúcich sa tohto prípadu obsiahnuté v takomto rozhodnutí je záväzné pre všetky orgány členského štátu, ktorý je adresátom takéhoto rozhodnutia, v súlade s článkom 288 ZFEÚ, a to vrátane vnútroštátnych súdov, ktoré majú posúdiť legálnosť opatrení prijatých na vnútroštátnej úrovni (pozri analogicky rozsudok Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading, už citovaný, bod 64).

81 Na tretiu otázku je teda potrebné odpovedať tak, že na účely prijatia núdzových opatrení článok 34 nariadenia č. 1829/2003 stanovuje členským štátom povinnosť preukázať okrem stavu núdze aj existenciu situácie, ktorá by mohla predstavovať podstatné riziko zjavne ohrozujúce zdravie ľudí, zvierat alebo životné prostredie.

O trovách

82 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. **Za okolností, o aké ide vo veciach samých, geneticky modifikované organizmy ako kukurica MON 810, ktoré boli povolené najmä ako osivo na účely pestovania na základe smernice Rady 90/220/EHS z 23. apríla 1990 o zámernom uvoľnení geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia a ktoré boli za podmienok uvedených v článku 20 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách oznámené ako existujúce výrobky a potom boli predmetom žiadosti o obnovenie povolenia, ktorá sa skúma, nemôžu byť zo strany členského štátu predmetom opatrení, ako je prerušenie alebo dočasný zákaz používania alebo umiestnenia na trh na základe článku 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES z 12. marca 2001 o zámernom uvoľnení geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia a o zrušení smernice Rady 90/220/EHS, ale takéto opatrenia možno prijať v súlade s článkom 34 nariadenia č. 1829/2003.**

2. **Článok 34 nariadenia č. 1829/2003 umožňuje členskému štátu prijať núdzové opatrenia iba za procesných podmienok stanovených v článku 54 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002,**

ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín, pričom kontrola ich dodržiavania prináleží vnútroštátnemu súdu.

3. Na účely prijatia núdzových opatrení článok 34 nariadenia č. 1829/2003 stanovuje členským štátom povinnosť preukázať okrem stavu núdze aj existenciu situácie, ktorá by mohla predstavovať podstatné riziko zjavne ohrozujúce zdravie ľudí, zvierat alebo životné prostredie.

Podpisy